

PS. ALLEHANDA OM VARJEHANDA

Rehabilitering på kinesiska

Tre läkare från Norad och jag satt på takterassen till Beijing Hotel och summerade arbetsveckan. Vi hade föreläst om CBR (sambälls/familjebaserad rehabilitering) i Chanchun, en ganska okänd industristad med sex miljoner invånare nordväst om Nordkorea. Målggruppen bestod av politiska ledare och professionella inom rehabiliteringsmedicin från ca 15 provinser. (En provins har ca 75 miljoner invånare!)

Ett alltmär diskussionsvilligt auditorium hade sista dagen accepterat våra förslag om grupparbeten av traditionellt västerländskt snitt. De fick korta kliniska problem att lösa och återkom med prydliga stordior fullklottrade med för oss obehagliga tecken. Med förvåning accepterade de att själva göra sina presentationer. Tolken, en norsk kollega uppvuxen på Taiwan, översatte viskande bara för oss.

Jag hade konstruerat ett problem där pappan läste på universitetet och mamman var hemma med ett barn. Så fick hon ett till med Mb Down. Hur skulle det hanteras? Jag var naturligtvis nyfiken på vart barn med funktionshinder tar vägen. Kulturkrock, kulturkrock! Diskussionen kom att handla om hur man kunde ha barn när man gick på universitetet, vilket inte var tillåtet, och dessutom skaffa ett andra barn när man hade ett. Det var inte heller tillåtet. Att det däremot går för sig att skaffa ett andra barn om det första är missbildat fick jag aldrig höra.

I ett annat problem hade familjefadern diabetes och fick starkt nedsatt syn. Gruppen hade fria händer att skapa förutsättningar som inte var givna i problemet. Under mycket skratt och fniss gjordes hustrun till dietist och synpedagog. Gruppen hade uppenbarligen tagit till sig budskapet om familjebaserad rehabilitering även om den här gjordes till ett professionellt omhändertagande.

Det var fascinerande att presentera FNs Standardregler för funktionshämmade med deras starka betoning av mänskliga rättigheter. Trots Bengt Lindqvists intensiva arbete med att sprida kunskap om dem var de helt okända för våra kursdeltagare, inklusive China's Disabled People's Association. Kopiatorn gick varm och vi bävade för vilket mottagande de skulle få som kom hem med dessa idéer till provinsministerierna.

Himmelska fridens torg exponerar hela sin storslagna skönhet från den takterass där vi satt. Härifrån togs de dramatiska bilderna av den student som ställde sig framför en framrullande stridsvagn och hejade den under massakern. Nu glänste nymånen över den förbjudna staden där kejsaren dvaldes mer som fånge än som regent. Kvällen var ljum och det gröna jasminteet doftade ur de handmålade muggarna av skirtporlin. Vi vändades över närheten till den plats där demokratin krossades 1989.

Då befriades vi från vår ångest av Turid Stanghelle som reste sig och sjöng a capella en frihetssång av Grieg ut i den ljumma kinesiska natten. Toner från hennes beslöjade mezzosopran droppade ner på Himmelska fridens torg.

Bengt Lagerkvist

»Ört i drinken» en gång till

Bertil Staland har kommenterat min artikel om gentiana (avdelningen nr 34/97) på ett nog så utförligt sätt och citerar bl a Linnés Flora Suecia 1745. Linné säger tydligen att Gentiana purpurea kallas baggsöta och/eller norsk sötrot.

Det finns flera hundra gentianaarter, varav cirka ett trettiotal växer i Europa. På kontinenten används vanligen Gentiana lutea (gullgentiana) i drinkar och som medicinalväxt. Namnet har den fått av blommornas intensiva gula färg.

Gullgentianan är den vackraste och största bland gentianaarter. Den växer långsamt, blir mycket gammal och utvecklar ny blomstjälk vart fjärde till sjunde år. Gullgentianan är tacksam att odla och förekommer i Sverige som prydnadsväxt.

I Tyskland heter gentiana »Enzian» och förekommer rikligt i Enzian-Schnaps, som tyskarna tar vid sina magbesvär. På somliga apotek i Tyskland finns också Schweden-Bitter, innehållande gentiana i 35 procent alkohol. Bertil Staland kanske också undrar varför detta namn används?

Carl Gustav Carpel

Liten travesti (med anledning av förskrivarkoderna)

Du har tappat din kod och din papperslapp,
du barfotadoktor i livet.
Så sitter du på apotekets trapp
och gråter så övergivet.

Hur var ditt recept – var det långt eller kort,
var det väl eller illa skrivet?
Tänk efter nu – förn vi föser dig bort,
du barfotadoktor i livet.
(efter Nils Ferlin, förstås!)

Sture Lindholm
Kalmar